

5. POSTNA NEDELJA, 2.4., tiha nedelja

7.00: živi in + farani

vsi + iz družine BREČKO, Franc in Barbara TERŠEK

9.00: + Martin JAKOPIČ, 18. obl., in žena Karolina

10.30: + starši Karel in Frančiška URANKAR in zahvala za 90 let življenja

+ Hedvika SKUBIC in njeni starši

15.00: križev pot na Hum

Za partizanski spomenik v Laškem je vzel Plečnik arhitekturne elemente; trikotnik na spomeniku je videti kot božje oko, pod njim pa je plošča, ki spominja na oltar, zraven katerega je postavljeno nekaj podobnega kot kelih.

Nas je želel Plečnik s svojimi simboli malce provocirati?

Že opisani spomenik v Gorjah lahko gledate kot rozeto

gotske cerkve, figura pa je lahko za vas Marija, lahko pa je za vas žalujoča partizanska žena, v rozeti pa lahko vidite partizansko zvezdo. To pomeni, da se lahko forma kot taka prebere na različne načine in Plečnik je poudarjal to dvojnost. Za Plečnika je bistveno, da v simbolih nekaj razberete in temu daste svoj lastni pomen tako, da vam ta spomenik nekaj pomeni, ga posvojite in cenite. Tako arhitekt doseže svoj namen, torej da nas njegova arhitektura začara.

Čeprav je v Plečnikovih obeh NOB veliko krščanskih simbolov, jih kljub temu prepoznavamo kot partizanske spomenike. (Delo, 17.12.2016)

Z velikim veseljem sem na tem mestu objavil tudi ta zapis, da bi kristjani globlje razumeli bogastvo naše simbolike in modrost velikih mož, ki so v svoji preprostosti in zvestobi Bogu in domovini ter tudi drugim narodom ustvarjali iz svoje bogate zakladnice.

V prihodnji številki bomo objavili še znamenje križa pod gradom, saj nas bo vabil na križev pot na Hum.

Maše v prihodnjem tednu

4. POSTNA NEDELJA, 26.3.

7.00: živi in + farani

9.00: + Terezija in Marjan KURAT

+ Jožica ULAGA

10.30: + Jože OJSTERŠEK

+ Karolina, in Karol MAČEK, obl.

PONEDELJEK, 27.3., sv. **Gelazij**, škof

7.30: + rodbina ULAGA

+ Anika VODIŠEK

na čast Svetemu Duhu za modro in razumno srce

TOREK, 28.3., sv. **Proterij**, škof

19.00: + Frančiška KRAŠEK in Julijana GOLOUH, obl.

+ Ana HRASTNIK, 8. dan

+ Adolf ZALOKAR

5. kateheza

SREDA, 29.3., sv. **Štefan IX.**, papež

7.30: + Gabrijela JAZBINŠEK

19.00 + Avguštin ŽIKOVŠEK

+ Janez HABE

po maši ob 19.00 bo srečanje ŽPS v veroučni učilnici

ČETRTEK, 30.3., sv. **Zosim**, škof

19.00: + Ivan SIKOVŠEK, 4. obl.

+ Marija in Jože TUŠEK, Helena in Lojze HVALIČ

+ Slavica in Franc ŠON

PETEK, 31.3., sv. **Gvido**, opat

7.30: + Blaž LOKOŠEK

18.30: križev pot

19.00: + Marin KLEPEJ, 8. dan

+ Antonija RAJH, mož Franc in sestra Majda

POSPEH

SOBOTA, 1.4., sv. **Tomaz Tolentinski**, misijonar, mučenec

19.00: + Apolonija DOLAR

+ Franc in Štefanija KLINAR, obl., in vsi +

KLINARJEVI (Lahomšek)

po večerni maši celonočno češčenje Najsvetejšega

MARTINOVA LILIJ

26. marec 2017, leto 9, št.: 13

Od rojstva slep človek, ki se je preživljal z beračenjem, se je srečal z Neznacem, ta pa ga je, ko mu je namazal z blatom oči, poslal, da se umije.

Slepi je spregledal.

Vnadaljevanju zgodbe iz Jezusovega časa izvemo še za drugo slepoto, ki je duhovna.

Tudi ti napisi na postnem križu nam skušajo odpreti duhovne oči, da bi videli s srcem in po svojih močeh pomagali v našem času in prostoru.

Opisi znamenj se počasi bližajo svojemu vrhuncu. Od prejšnje številke župnijskega lista, ko smo opisovali znamenja v Debru in okolici, sta ostali še dve znamenji.

Rozmanova kapelica stoji ob glavni cesti Celje – Laško, pri avtobusni postaji, v Debru 3. Pozidali so jo leta 1823. Včasih so imeli pri njej na veliko soboto blagoslov velikonočnih jedi. Obnovili so jo leta 1997 in zaščitili z zastekljenimi vrati. Zidarska dela je opravil lastnik Branko Rabuzin s pomočnikom. Kip Marijinega Srca je obnovil Martin Klezin z Ojstrega. Takrat jo je blagoslovil laški nadžupnik in dekan Jože Horvat (20.12.1997) in krstil Špelo Rabuzin. Lastnika znamenja sta Branko in Nada Rabuzin, ki ga tudi vzdržujeta in krasita.

Lapornikova kapelica je drugo znamenje ob glavni cesti Laško - Celje, v neposredni bližini koder stoji obcestna tabla za mesto Laško. Postavljena je bila 1854 v spomin na nesrečno smrt deklice. V njej je postavljen kip Brezmadežne. Lastnica kapelice je Dragica Lapornik, Celjska cesta 53. Lepo je vzdrževana in okrašena.

Dragica Cverle nam je poslala še nekaj opisov in fotografij znamenj iz Plazovja, ki še niso bila objavljena.

Predstavljamo vam **kapelico sv. Jožefa z Jezusom**, ki stoji na najvišji točki v vasi Plazovje. Iz te točke je vidnih 11 cerkva, v jasnem vremenu tudi več. Lastnik domačije in kapelice je družina Breznik, ki živi v Celju. Prihajajo le občasno, zato ni redno vzdrževana. Pred leti je bila poškodovana streha, ker je vanjo udarila strela. Kapelica vse od leta 1925 pripada istemu rodu in je bila v

tem času nekajkrat obnovljena. Čas in namen postavitve nista znana.

Na stanovanjski hiši **družine Klinar-Hriberšek**, Plazovje št. 2, je pred glavnim vhodom na levi strani vzdana kapelica, posvečena Materi božji. Lepo vzdrževana je okras doma. Čas in namen izdelave vzdane kapelice nista poznana.

Tik ob cesti, ki pelje v »gornje« Radoblje, stoji pred hišno št. 18 zidana kapelica posvečena sv. Ani. Poznana je pod imenom **Grilova kapelica**. Njena postavitve sega v davno leto 1885, ko so predniki sedanje lastnice Marije Vodišek tu postavili svoj dom. Med zadnjo obnovo kapelice in kipa sv. Ane se je izgubil otrok, ki ga je prvotno držala v naročju. Namen postavitve ni znan.

Na **križpotju vasi Marija Gradec-Radoblje-Zabrež**, stoji nad hišno št. Marija Gradec 78, lesen križ. Dolgoletni lastniki so bili Terškovi. Pozneje so se lastniki menjali. Podatkov, kdo skrbi za križ in njegov namen postavitve nisem mogla ugotoviti.

Še dva križa želim priklicati v spomin.

V Radobljah je **na kmetiji Terškovih**, (po domače pri Mrkolin) stal pred desetletji lesen križ. Postavljen je bil ob poti, ki je takrat vodila v vas. Kolovozna cesta je bila speljana ob železnici. Po pripovedovanju potomca je bil postavljen zaradi nesreče, ki se je zgodila, ker se je vprežna živina prestrašila vlaka. Cesta je bila pozneje prestavljena na sedanjo traso. Križ je ostal osamljen sredi njiv. Uničil ga je zob časa.

V Plazovju je bil dobro poznan **križ pri Medvedovih** ali po domače Zavšekov križ. Domačija je prišla v roke novega lastnika, ki je križ odstranil.

Križi in kapelice so znamenje vere naših prednikov. Pogosto slišimo in starejši še dobro čutijo, kako povojno obdobje ni bilo naklonjeno, lahko upravičeno zapišem, da je bilo »sovražno« do vsega, kar je bilo povezano z vero in vsem, kar je bilo cerkvenega. Simboliko križa je na številnih znamenjih zamenjala petokraka rdeča zvezda. Mnoga verska znamenja so se morala umakniti in so bila na tak ali drugačen način porušena. To obdobje je bilo zaznamovano z marsičim, kar skušamo prerasti po letu 1991. Na različne načine pa so umetniki vendarle izražali svojo religiozno prepričanje v simboliki, ki jo takratni naročniki svojih znamenj NOB niso več prepoznali kot krščanske. Zato je ta simbolna govorica tako močna. K tej »posebnosti« sodi tudi partizanski spomenik v Laškem, ki ga je načrtoval Jože Plečnik, katerega 60-letnico spomina njegove smrti obeležimo ravno v letu 2017.

Andrej Hrausky je o simbolih v Plečnikovi arhitekturi napisal knjigo, ki je letos izšla v slovenskem in angleškem jeziku. V dnevniku Delo je bil 17.12. 2016 intervju z avtorjem knjige, ki je med drugim povedal:

Simbolika, ki jo je Plečnik uporabljal, izstopa v njegovih spomenikih NOB v tem, da jih je naredil tako, da simboli komunizma in socializma niso poudarjeni. Na njegovih spomenikih ne bo nikoli nastopil lik borca, namesto te figure je on uporabil arhitekturne elemente. Zvezda je po navadi v drugem planu ali pa je celo zakrita.

Za partizanske spomenike naročnikom ni nič računalo. Zahteval je samo, da so natančno izvedli vse tako, kot je narisal. Rad pa je v zahvalo sprejel kakšen sodček cvička, ki so mu ga po navadi podarili Dolenjci, ali pa velik flaškon žganja, ki so mu ga prinesli Gorenjci. Lahko navedete kak posebej zanimiv partizanski spomenik?

V Gorjah na Gorenjskem je takšen. Zvezda je nekakšen okvir celotnega spomenika, v notranjosti pa sedi užaloščena vdova, ampak to zvezdo lahko preberete, kot da je rozeta iz gotske cerkve, ženska figura pa je lahko Marija.